

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobce: **O.Z.**, narozený dne ..., ev. č. ..., státní příslušnost Ukrajina, t. č. v Zařízení pro zajištění cizinců Balková, Balková 1, 331 65 Tis u Blatna,

zastoupený Mgr. Tomášem Císařem, advokátem, sídlem Vinohradská 22, 120 00 Praha 2,

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**, sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného o zajištění cizince ze dne 27. 5. 2019, č. j. OAM-301/LE-BA04-BA04-PS-2019,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání shora uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo rozhodnuto podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“) o jeho zajištění v zařízení pro zajištění cizinců a doba zajištění byla stanovena podle § 46a odst. 5 téhož zákona do 11. 9. 2019.

2. V podané žalobě žalobce předně namítal, že byl umístěn v zařízení pro zajištění cizinců primárně za účelem realizace správního vyhoštění, kdy takto byl zajištěn ze strany Policie ČR. Následně po podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany byl žalobce zajištěn opětovně, napadeným rozhodnutím, kdy správní orgán odůvodnil tento postup tím, že se ze strany žalobce obává, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu správnímu vyhoštění. Správní orgán tuto obavu nijak nekonkretizoval, jediným odůvodněním bylo v podstatě toliko konstatování o vedeném správním řízení o vyhoštění. Jinak obsahuje napadené rozhodnutí obsáhlý popis zjištěných skutečností, které naopak svědčí pro závěr, že cizinci správní vyhoštění, vzhledem k jeho zázemí na území ČR nehrozí. Vzhledem k tomu, že v důsledku napadeného rozhodnutí je žalobce v podstatě omezen na osobní svobodě, musí být takové rozhodnutí založeno na závažných důvodech, které svědčí pro nutnost omezení osobní svobody cizince. Zákon pro tento případ stanovil konkrétní okolnosti, za nichž je možné omezit žadatel o mezinárodní ochranu na osobní svobodě, přičemž mezi tyto je řazena skutečnost, že *„byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve“*. První z těchto důvodů je uváděn rovněž správním orgánem, jako důvod pro zajištění žalobce. Ačkoliv je napadené rozhodnutí relativně rozsáhlé, závěr o tomto úmyslu žalobce není nijak podložen, kdy správní orgán vycházel pouze z toho, že žalobce nepodal žádost o mezinárodní ochranu dříve. Je však nutno upozornit, že žalobce měl v minulosti možnost pobývat na území ČR, tedy mu nehrozilo, že bude muset odcestovat do domovské vlasti, kde mu hrozí azylově relevantní újma. Žalobce je toho názoru, že takovéto konstatování absolutně nedostatečně odůvodňuje tak zásadní zásah do osobní svobody jednotlivce, jaké je nezbytné spatřovat v rozhodnutí o povinnosti setrvat v zařízení. Správní orgán vzal za základ pro uložení dané povinnosti žalobci pouze zjištění, že tento podal žádost o mezinárodní ochranu až v situaci, kdy s ním bylo zahájeno řízení o správním vyhoštění. Správní orgán žádným způsobem neodůvodnil, v čemž shledal indicie pro to, že by se žalobce chtěl podáním žádosti o mezinárodní ochranu pouze vyhnout hrozícímu správnímu vyhoštění. Žalobce se domnívá, že napadené rozhodnutí je v tomto ohledu v rozporu s § 68 odst. 3 správního řádu, neboť správní orgán dostatečně neodůvodnil výrokovou část svého rozhodnutí. Napadené rozhodnutí také evidentně nevychází ze spolehlivě zjištěného stavu věci, kdy správní orgán evidentně nezjistil okolnosti podstatné pro rozhodnutí věci, když toliko konstatoval předchozí pochybení žalobce, aniž by zjistil podstatné okolnosti pro zajištění žalobce.
3. Jak již bylo pravidelně judikováno, v případě zajištění cizince dle zákona se jedná o zcela mimořádný institut, který umožňuje policii zasáhnout do ústavně zaručeného práva na osobní svobodu dané osoby. Uvedené právo zaručené čl. 8 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále též jako: „LZPS“), je jednou ze základních součástí nedotknutelnosti člověka, garantované čl. 7 odst. 1 LZPS. V případě uplatnění zajištění, je tak nutno nejprve vždy zkoumat, zda je takový postup skutečně nezbytný, a zda pro jeho uplatnění existují opravdové důvody, z nichž jasně vyplývá, že by případné užití méně postihujících opatření nebylo splnilo účel. V této souvislosti je nutné uvést, že správní orgán jednal v rozporu s výše uvedeným. Rozhodnutí o zajištění, jako rozhodnutí, kterým je omezena osobní svoboda člověka, musí být dostatečně odůvodněno a měly by v něm být posouzeny

všechny okolnosti, pro které nelze použít některé mírnější instituty (rozsudek NSS ČR ze dne 26. 04. 2012, č. j.: 4 As 16/2012-30). Bohužel, správní orgán na svou povinnost z výše uvedeného vyplývající v napadeném rozhodnutí nijak nerefletoval. Správní orgán se vůbec nezabýval možností užití jiného, vhodnější opatření, které by umožnilo pro žalobce mírně drastické řešení, a tento by získal možnost po dobu vedení azylového řízení setrvat na svobodě. Přitom je správnímu orgánu velice dobře známo zázemí žalobce, které má vytvořeno na území ČR, žalobce má kde bydlet, je pro správní orgány kontaktní a má možnost se zde zdržovat. Žalobce nemá žádný důvod se vyhýbat azylovému řízení, naopak je v jeho nejlepším zájmu, aby azylové řízení řádně proběhlo a tento měl možnost se v jeho průběhu vyjádřit ke všem podstatným skutečnostem, které jsou pro průběh azylového řízení podstatné a mohou žalobci pomoci. Není tedy skutečně důvod, aby se někde skrýval a azylovému řízení se vyhýbal, či že by se měl vyhýbat řízení o správním vyhoštění. Ani tato skutečnost nebyla správním orgánem nijak objasněna, respektive se správní orgán ani neobtěžoval nějak zkoumat, zda nelze žalobci uložit mírnější omezení, přičemž v době uprchlické krize si lze jistě představit lepší využití kapacit zařízení pro zajištění cizinců, než osob, které v ČR žijí celý svůj život, přišly do ČR zcela legálně, mají zde rodinu a stabilní zázemí.

4. Žalobce z výše uvedených důvodů požádal, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
5. Ve **vyjádření k podané žalobě** žalovaný popřel oprávněnost námitek uvedených žalobcem a současně s nimi nesouhlasil, neboť neprokazují, že by tento porušil některé ustanovení správního řádu, zákona o azylu, zásady správního řízení nebo mezinárodní závazky ČR. Správní orgán se v napadeném rozhodnutí zabýval všemi zásadními skutečnostmi a zajistil si potřebné podklady pro vydání rozhodnutí. Z obsahu napadeného rozhodnutí je také zřejmé, že žalovaný se dostatečným a přezkoumatelným způsobem vypořádal s možností uplatnění zvláštních opatření dle § 47 zákona o azylu v případě žalobce, avšak po posouzení všech skutečností učinil závěr, že toto opatření by v jeho případě bylo neúčinné (č.l. 3), neboť žalobce vědomě porušoval platný právní řád ČR, neplnil své zákonem uložené povinnosti (na území ČR pobýval neoprávněně ode dne 26. 3. 2019 do dne 18. 5. 2019) s padělanými vstupními razítky v cestovním pase, přičemž úmysl požádat o udělení mezinárodní ochrany na území ČR projevil značně účelově (cca po 5 měsících pobytu na území) až po svém zadržení Policií ČR při neoprávněném pobytu, pouze aby se vyhnul realizaci správního vyhoštění (ust. § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu). Proto u osoby žalobce lze i do budoucna oprávněně předpokládat vědomé nerespektování a porušování platného právního řádu ČR.
6. K vyjádření právního zástupce žalobce, z jakého důvodu tento nepodal žádost o udělení mezinárodní ochrany dříve, žalovaný poukazuje na citaci z judikátů NSS „že o azyl je nutno žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového. Jakkoliv totiž není v zákoně o azylu stanovena konkrétní lhůta, v níž je po překročení hranice potřeba požádat o azyl, je třeba, aby podání žádosti o azyl následovalo skutečně neprodleně po vstupu do ČR, nebrání-li tomu nějaké závažné okolnosti.“ (z rozsudků NSS v Brně č.j. 2 Azs 423/2004 ze dne 20. 10. 2005 a č.j. 2 Azs 137/2005 ze dne 9. 2. 2006)“. Samotnému žalobci nebránily žádné překážky v tom, aby požádal o udělení mezinárodní ochrany bezprostředně po přicestování na území ČR, což rovněž potvrzuje účelovost jeho postupu. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí také podrobným způsobem zabýval pobytovou historií žalobce, z níž učinil závěr, že jeho závadné jednání neposkytuje

dostatečnou záruku, že by v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany na území ČR spolupracoval s žalovaným a případně respektoval důsledky negativního rozhodnutí ve věci podané žádosti. Žalobce rovněž uvedl, že nesdílí společnou domácnost s žádnou osobou ani občanem EU a nemusí se o žádnou osobu starat. Dále pokud zde existují skutečnosti nasvědčující tomu, že by žalobce správní řízení o udělení mezinárodní ochrany mařil, nelze přistoupit ke zvláštnímu opatření (viz rozsudek NSS v Brně ze dne 10. 10. 2016, č.j. 7 Azs 185/2016 – 23). Žalovaný rovněž odkázal na rozsudek NSS v Brně ze dne 14. 7. 2017, č.j. 4 Azs 105/2017-24, kde se soud vyjádřil následovně: *„Podle Nejvyššího správního soudu odůvodněný závěr o nezbytnosti stěžovatele zajistit sám z povahy věci vylučuje aplikaci zvláštních opatření. Pokud žalovaný svůj závěr o nezbytnosti zajištění stěžovatele důkladně odůvodnil, a z jeho rozhodnutí je nadto zjevné, že se byt' v omezeném rozsahu, zabýval i možnostmi aplikace zvláštních opatření, neshledal v jeho postupu Nejvyšší správní soud pochybení. Stěžovatel se mylí, pokud uvádí, že mu žalovaný přičítá některé skutečnosti dvakrát. Podle NSS se aplikace institutu zajištění a zvláštních opatření navzájem mohou vylučovat. Proto, pokud je určitá okolnost vyhodnocena jako důvod pro uložení zajištění, z povahy věci takové vyhodnocení, v některých případech zároveň způsobuje, že zmíněná okolnost nemůže být využita v prospěch aplikace zvláštních opatření. Žalovaný tedy nepřičítal stěžovateli jednotlivé okolnosti k tíži dvakrát, ale naopak vždy vysvětlil, že určitá skutečnost nasvědčuje nezbytnosti uložení zajištění a zároveň vylučuje aplikaci zvláštních opatření.“* Dle názoru žalovaného byla osobní svoboda žalobce omezena v souladu s platným právním řádem, na základě příslušných zákonných ustanovení a důvodů, jak je také podrobně popsáno v odůvodnění napadeného rozhodnutí, proto ze strany žalovaného nedošlo ani k porušení zmiňovaných čl. 7 odst. 1 a čl. 8 odst. 1 LZPS.

7. Žalovaný požádal, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.
8. Soud o věci rozhodoval bez nařízení ústního jednání, neboť žalovaný výslovně uvedl, že nežádá ústní jednání k projednání věci, žalobce se v poskytnuté lhůtě nevyjádřil, tudíž byl jeho souhlas presumován a soud jeho nařízení neshledal nezbytným (§ 46a odst. 8 zákona o azylu věta předposlední před středníkem).
9. Soud rozhodl o věci podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)].
10. Soud **neshledal** žalobu důvodnou.
11. Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, který uvádí, že „*ministerstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se brozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoli mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve*“.
12. Podle § 47 odst. 2 zákona o azylu, který uvádí, že „*ministerstvo může rozhodnout o uložení zvláštního opatření žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jestliže nastanou důvody podle § 46a odst. 1 nebo § 73 odst. 3, ale je důvodné se domnívat, že uložení zvláštního opatření je*

dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany“.

13. Veškeré námitky žalobce v dané věci se vztahovaly k tomu, že žalovaný nesprávně a nedostatečně posoudil možnost uložení zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu.
14. Zvláštním opatřením se podle § 47 odst. 1 zákona o azylu rozumí rozhodnutím ministerstva uložená povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany zdržovat se v pobytovém středisku určeném ministerstvem, nebo osobně se hlásit ministerstvu v době ministerstvem stanovené. Podle odst. 2 tohoto ustanovení může ministerstvo rozhodnout o uložení zvláštního opatření žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jestliže nastanou důvody podle § 46a odst. 1 nebo § 73 odst. 3 zákona o azylu, ale je důvodné se domnívat, že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany.
15. V projednávané věci žalovaný postupoval podle § 46a odst. 1 písm. e) a žalobce zajistil proto, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána v zařízení pro zajištění cizinců a existovaly oprávněné důvody domnívat se, že tuto žádost podal pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, ačkoli mohl žalobce požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.
16. Soud poukazuje na skutečnost, že žalobce byl zajištěn z důvodu, že dne 18. 5. 2019 byla kontrolována totožnost žalobce, který ke kontrole předložil platný cestovní doklad, avšak bylo zjištěno, že dvě z celkových pěti vstupních razítek jsou padělané. Následnou lustrací bylo zjištěno, že na území ČR pobývá bez jakéhokoliv povolení k pobytu. Ze zjištění správního orgánu dále vyplynulo, že žalobce vstoupil na území členských států EU dne 26. 12. 2019 a od této doby území neopustil s tím, že ode dne 26. 3. 2019 se nacházel na území ČR neoprávněně. Z tohoto důvodu byl zajištěn a následně umístěn do Zařízení pro zajištění cizinců za účelem realizace vyhoštění. Dne 19. 5. 2019 byl sepsán protokol o vyjádření účastníka řízení. Žalobce potvrdil údaje o své totožnosti a státní příslušnosti a prohlásil, že je zdrav. Uvedl, že nesdílí společnou domácnost s žádnou osobou ani občanem Evropské unie (dále jen EU) a rovněž se nemusí o žádnou osobu starat. Dále účastník řízení využil svého práva a odmítl ve věci dále podávat vysvětlení a vyjadřovat se k ní. S ohledem na výše uvedené bylo konstatováno, že žalobce pobýval na území ČR neoprávněně bez jakéhokoliv oprávnění k pobytu a s padělanými vstupními razítky ve svém cestovním dokladu. Z tohoto důvodu byl dne 19. 5. 2019 zajištěn, a následně umístěn do zařízení pro zajištění cizinců za účelem realizace vyhoštění. Z dosavadního jednání bylo totiž dle rozhodnutí cizinecké policie o zajištění zřejmé, že neplní své zákonem uložené povinnosti a existuje reálné nebezpečí, že své povinnosti nadále nebude respektovat a bude mařit výkon správního rozhodnutí o vyhoštění.
17. Dále soud uvádí, že byl žalobce rovněž zajištěn z důvodu, že žádost o mezinárodní ochranu si podal teprve tehdy, když byl zadržen policií a zajištěn a umístěn do zařízení pro zajištění cizinců za účelem správního vyhoštění.
18. Ze shora uvedených důvodů by dle názoru soudu nebylo uplatnění zvláštního opatření účinné. O neúčinnosti zvláštního opatření svědčí v případě žalobce skutečnosti, že porušoval právní předpisy ČR, když svévolně neoprávněně pobýval na území ČR, bez jakéhokoliv oprávnění k pobytu, dokonce se pokusil zlegalizovat svůj pobyt za pomoci falšování vstupních razítek v cestovním dokladu. Své zákonné povinnosti spojené s pobytem na území ČR zcela ignoroval. Žalovaný tedy dospěl k závěru, že z

jednání žalobce je zřejmé, že v jeho případě existuje nebezpečí, že se bude i nadále vyhýbat svým povinnostem a bude nadále porušovat právní předpisy, a to nejen ČR, ale i dalších států Evropské unie, a bude mařit výkon rozhodnutí o vyhoštění.

19. Soud dále k výše uvedené námitce uvádí, že správní orgán uvedl ve svém rozhodnutí podstatné skutečnosti vyplývající ze správního řízení, které odůvodňovaly neuplatnění zvláštního opatření dle § 47 zákona o azylu (str. 3-4 napadeného rozhodnutí). Žalovaný se dostatečným a přezkoumatelným způsobem vypořádal s nemožností uložení zvláštního opatření ve smyslu § 47 zákona o azylu. Dospěl k závěru, že by uplatnění zvláštního opatření podle § 47 zákona o azylu nebylo účinné, neboť žalobce nejenže vědomě nerespektoval právní řád ČR, ale také jednal zcela účelově. Žalovaný byl přesvědčen, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v detenčním zařízení pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve a současně nelze účinně uplatnit zvláštní opatření podle § 47 zákona o azylu, a zároveň proto shledal žalovaný naplnění podmínek stanovených v § 46a odst. 1 písm. e) téhož zákona. Žalovaný se vypořádal s individuálními okolnostmi případu žalobce, přičemž zdejší soud se s jeho závěry zcela ztotožnil. Případ žalobce, který nerespektoval právní řád ČR, porušil zákon o pobytu cizinců na území a rovněž falšoval údaje v cestovním dokladu za tímto účelem, vede soud k jednoznačnému závěru, že existuje důvodná obava, že žalobce nebude své právní povinnosti dodržovat ani v budoucnu. S ohledem na shora uvedené tak mírnější opatření ve smyslu § 47 zákona o azylu nebylo možné použít a zajištění žalobce bylo zcela namístě a v souladu se zákonem.
20. Zdejší soud v této souvislosti zároveň odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 10. 2016, čj. 7 Azs 185/2016 – 23, který uvádí, že: „*Volba mírnějších opatření než je zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany, mezi něž lze řadit zmíněné zvláštní opatření, je vázána na předpoklad, že žadatel bude se státními orgány spolupracovat při realizaci tohoto opatření a že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení jeho účasti v řízení ve věci mezinárodní ochrany. Pokud zde existují skutečnosti nasvědčující tomu, že by žadatel správní řízení mařil, nelze přistoupit ke zvláštnímu opatření.*“
21. Soud uzavírá, že napadené rozhodnutí bylo zcela v souladu se zákonem o azylu a lze ho považovat za zcela přezkoumatelné. Soud neshledal žádný z žalobcem uvedených žalobních bodů důvodným, a proto žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl, neboť není důvodná.
22. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého by měl nárok na jejich náhradu žalovaný, který měl ve věci plný úspěch. Žalovanému však žádné náklady řízení nevznikly, a proto jejich náhrada nebyla žádnému z účastníků přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Plzeň 15. července 2019

Mgr. Jana Komínková v.r.
samosoudkyně